

Megjelenik minden hó 1-en és 15-en.

A budapesti borbély, fodrász es parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- es fodrász betegsegélyző es temetkezési egyesület, s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző penztaranak hivatalos közlönye.

FODRÁSZ ÚJSÁG

FODRÁSZOK és BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
Egész évre 8 K.
Fél évre 4 K.
Negyedévre 2 K.
Egyes szám ára
40 fill. Kapható a
kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:
VII., Vörösmarty-utca 16., f. 3.
A lap szellemi részét illető közle-
mények a szerkesztőséghez cím-
zendők.

Kiadóhivatal:
VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
Minden pénzbeli küldemények, hir-
detések, felszólamlások a kiadóhi-
vatalhoz intézendők.

➡ Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják. ➡

Kapocs.

(P.) Régóta firtatjuk s feszegetjük az összetartás problémáját; s hogy ismét erről irok csak azt bizonyítja, hogy mily nagy szükség volna arra; mert ebben rejlik az áldás, melytől föllendülne iparunk.

Meggyőződünk erről mindannyian; a hány szaktárs van, mind megvan győződve ennek szükségességéről; csak hogy engedelmet kérek, egy halom meggyőződés egy vonalnyit sem viszi előbbre ügyünket. Elvégre a meggyőződést érvényre is kellene juttatni, úgy magunk, mint a szakma érdekében.

A mai beteg társadalmi rendben csak a tömeg imponál, csak annak lehetnek jogai, kívánságai. Mentől nagyobb s összetartóbb a tömeg, annál biztosabb, hogy szavát, kérelmét, követelését meg is hallják. Ez mindannyiunk által tudott igazság.

Sajnos gazdasági állapotunk igen rosszak, de csak azért mert hiányzik köztük a kapocs, mely összetartaná a fodrász-iparosokat. A viszonyok súlyosbodnak, a megélhetés napról-napra nehezebb, megdrágul minden fogyasztási s élelmi cikk, csak a fodrász munkájának díja marad a régiben, vagy még alább süllyed.

A mészáros, a hentes, a pék, a suszter, a szabó stb. iparosok emelik áruiknak árát, azzal indokolva, nehezebb nekik is a megélhetés. Mi mindent drágábban szerzünk be, s munkánkat olcsóbban adjuk.

Még azokat az intézményeinket sem használjuk ki, melyek legalább némileg javunkra szolgálhatnak.

Mindez azért van, mert nincs meg köztünk a társadalmi kapocs, a szaktársi érintkezés. Alig ös-

merjük egymást, mint idegenek megyünk el egymás mellett. Ez a baj kutforrása. Mert ha társadalmi érintkezés volna közöttünk, sokkal könnyebb volna az összetartás, a szolidaritás elérése.

Ötletszerűen csoportosulunk olykor, mikor érdekeink azt föltétlenül megkívánják, de ebben hiányzik az egyöntetű nyugodt eljárás s intézkedés; célt így alig érhetünk.

A társas érintkezés hiányának tuljdonítom azt, hogy nagy nehezen összehozott s föntartott két intézményünk nem talál oly támogatást, melyet az tényleg megérdemelne. E két intézmény: a mesterek betegsegélyző es temetkezési egyesülete es a fodrász mesterek raktár szövetkezete. Mindkettő a mesterek érdekeiért van, még sem nyernek kellő támogatást.

Mindannyiunkat érhet baj, betegség s mily áldás ha némileg kárpótoltatik az a vesztség, melyet a betegség okoz. A betegsegélyző egyesület heti 20 fillér tagságdíjért, heti 12 kor. táppénzt fizet s elhalálozás esetén 200 kor. temetkezési járulékot ad.

Az intézmény szilárd alapon áll, a mit bizonyít az is, hogy 20,000 kor. tiszta vagyona van, mégis talán összesen csak 100 tagja van. Hát nem saját kárunkra szolgál, hogy ez intézményt nem karoljuk fel?

Itt van a raktár szövetkezet, a hol a szaktársak mindent olcsóbban vehetnek, mint bárhol máshol; a mely intézményt ha mindannyian támogatnának oda lehetne fejleszteni, hogy a fodrász cikkek árainak irányítója legyen. Persze szaktársak illő távolból nézik, néhány lelkes szaktárs tevékenységét, a

Értesítés. A raktárszövetkezet igazgatósága értesíti a t. tagokat, hogy az 1903. évre a részvények után járó 5% osztalék, minden kedden es pénteken délután felvehető. Együttal az igazgatóság felhívja a tagok figyelmét, a raktárszövetkezet áruira, ahol olcsóbban kapható minden 20%-kal mint bárhol nemkülönböztetve figyelmébe ajánlja a t. tagoknak az új árukat is.

kiknek köszönhető, hogy oly indolencia mellett is, a szövetkezet emelkedik.

A társas élet hiányában találok a bajt, azon kellene lennünk, hogy megteremtsük azt, hogy egymást megismerve és tisztelve, közös akarattal segítsünk iparunkon. Megszünjünk köztünk, egymásban ellenséget látni, megszünjék egymást kicsinyelni, hanem szaktársi szeretettel fölkarolva közös érdekeinket, melylyel úgy magunkon mint iparunkon segítünk.

A hajfestés.

A hajfestés különös gondot s szakértelmet követel; még így is igen komplikált a munka, mert mindez ideig nem rendelkezünk olyan festékekkel, mely ártalmatlan s tartos lenne, a mellet, hogy a hajnak eredeti színét megadná.

A hajfesték megválasztására különös gond fordítandó. Ovatosnak kell lenni, mert alig van kozmerium, a melylyel annyi ártalmat okoztak volna már mint a hajfestékek. Ezek részben mérges hatásúak, károsak az egészségre, részben pedig nem adják meg a valódi hajnak megfelelő színt és árnyalatot és nem adnak a hajnak annyi fényt sem, a mely a legfénytelenebb festetlen hajnak is van. A legtöbb festék ólom vagy légeny savas ezüstöt tartalmazó folyadék.

Az ólom festékek mérgezők.

A légeny savas ezüstoldatokkal történt festések felismerhetők, hamar lekopnak. A fejbőrt is festik. Nem mérgesek, de ártalmasak, mert helytelen használat mellett, bőrlobot és hajhullást okozhatnak.

Vegyészet e tére még hátra van. Mindaddig ezekkel kell dolgoznunk míg egy hivatott vegyészről nem nyerünk oly festéket, mely után már oly régóta vágyakozunk. Addig, a mostani festékekkel kell megfelelő eljárással dolgoznunk. Soraimnak az a célja, hogy ezen megfelelő eljárást ösmertessem, mert igen gyakran láttam, hogy a festés mikénti alkalmazásával nem igen vannak tisztában szaktársaim.

A most forgalomba levő festékek közül még legajánlatosabb — a Csikos-féle Lili, és Veszely-féle — Arabia, melyek a külföldről importált festékeknel annál is jobbak, mert nem oly ártalmasak mint azok. Azért helyesen teszik szaktársaink, ha ezeket használják, melyek a mellett még olcsóbbak is, mint a külföldiek.

A festés előtt különös gondot kell fordítani arra, hogy a haj a zsirtól s a reá tapadt portól megtisztuljon, azért ajánlatos előbb szeszes, azután pedig langyos szódás vízzel gondosan megmosni s mosás után a haját teljesen megszáritani. Az így megszáradt haját (szakált) a fésűvel felemeljük s a festékes kefével a haj tövét megnedvesítjük s a fésű sűrűbb fogával áthuzzuk minden irányban. A haj (szakál) végét soh'sem szabad érni a festékes kefének. Ez az oka, hogy a festések nem sikerülnek. A hajszál csövet, ha tehát a festék végét érinti előbb, hol a cső nyitva van, akkor a festék beszívárog — körülbelül egy centiméterre — s azt belől is feketére égeti, így a haj vége sokkal feketébb lesz mint a többi része. A hajtónél, a mennyiben a hajcsőből már elzáratott a levegő s a csőben a festékből képződő gáz megszorul,

fizikai nyomást gyakorol a haj belső falára, azt megduzzasztva, igyekszik elillanni, ebbeni működésével meggátolja azt, hogy a szőrszál még festőanyagot vegyen magához. Jobban mondva megakasztja azt, hogy az ólom viz, feketére égethesse ott is a hajszálat.

A töben festékekkel gondosan megnedvesített s jól átfésült haját, legalább 2 óra hosszáig kell száradni hagyni, ez ideig a napsugárnak sem szabad érni a haját.

Azután szappanos vízzel kimossuk a festék lerakódását. Ha a főtebb leirt módon végezzük a festést, akkor egyenletes színű haját nyerünk, melyet ha egy kissé megolajozunk, laikus semmi esetre sem ösmerhet fel.

Ősz haját, megsötétíteni, gesztenye barna színűvé tenni festék nélkül is lehet, ha használja az éretlen dió még teljesen zöld héjának a levét. Igaz, hogy az nem egyszerre hat, hanem csak lassacskán, de a hatás bekövetkezése biztos, épen úgy, mint a cser-savat a gyógyszer-tárban lehet kapni. Langyos vízben kell feloldani. Ha azt akarjuk elérni, hogy a gyermek haja szép szőke maradjon, akkor gyakran kell ecettel vagy citrom lével megmosni.

A szőke haj akkor is megtartja színét, ha kamillateával mossuk. Leghelyesebb az az eljárás, ha főzünk egy csésze kamillateát és ebben feloldunk egy kis boraxot és ezzel mossuk a haját. Ettől a haj egy kissé száraz lesz, azért néha szünetet kell tartani.

Szökítő szer még a curcuma. Nálunk azt nem igen ismerik. Nem állandó, azonnal lemosható s lemosás után nyoma sem marad.

Amerikában a tolvajok és betörők festik ezzel hajukat, ha a rendőrséget akarják megtéveszteni.

Ugyancsak teljesen ismeretlen nálunk a hajnak ezüstös fehérre festése, illetőleg őszítése, amit kalium hypar-manganicummal és a cidum otalicummal lehet elérni.

Aki vörös haját, vöröses sárgára, vagy világos szőkére akarja festeni, az azt hydrogenhyporoxiddal teheti. Vegyen 15 vagy 20 gram hydrogenhyporoxidot 50 gram desztillált vízbe és ezzel fesse be a haját. Ez a szer nem hagy foltot a bőrön. Nagyon olcsó, csak hogy az a hibája, hogy igen könnyen bomlik s akkor teljesen elveszti hatását.

Aki fekete festéket házilag akarja készíteni, azok használatára szolgáljon a következő három recept:

1.) Vegyünk 2 gramm argentum nitrociunot és oldjuk fel 20 gramm desztillált vízben. 2.) Vegyünk 3 gramm kalium sulfuratumot és oldjuk fel 20 gramm desztillált vízben. 3.) Vegyünk 10 gramm jódkálit és oldjuk fel 20 gramm desztillált vízben.

Az első számú folyadék után sötét barna lesz a haj, ha valaki még feketébbre akarja festetni a haját, akkor a már megszáradt haját a második számuval is benedvesítjük, mely után néhány óráig várni kell. Ha az idő eltel, a harmadik folyadékba mártott szivacs segítségével el lehet távolítani a bőrön támadt foltokat.

Bármilyen ovatosan festünk is, mégis, ez még nem az igazi, még e téren — mint már cikkem elején irtam — a vegyészet hátra van.

Manapság egyetlen mód, a melylyel az ősz haját az egészség ártalma nélkül, a haj színének megfelelő módon sötétíteni lehet, hogy fényt is kapjon a haj: a keleti haj-

Eredeti ROXO borotvák és élfínomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nál kaphatók.

festés. Keleti hajfestésnek nevezik, mert ott minden napos főleg a törökök és perzsáknál. Az odaliszk ezzel festi haját, sötétített szempillái így tűnnek fel hosszúaknak; a török férfiak ennek köszönhetik szép fekete szakáluk s azon hírüket, hogy sosa sem öszülnek meg.

Ez a szer a fejbőrt nem fogja, tehát nem hagy foltokat, nem ártalmas és az így sötétített hajnak fénye van, a mi azt jelenti, hogy annyira természetes, hogy a festett haj a festetlentől meg nem különböztethető.

A nálunk még addig ismeretlen eljárás s következőkből áll:

A lawsonia inermi leveleinek porát és indigóport összekeverve, forró víz hozzáadásával kásaszerű masszát kapunk, a melyet a megelőzőleg zsirtalanított hajra rákenünk. A szoba hőmérsékletének 19° kell lenni. A két por relatív mennyisége, valamint a használati idő adják a megfelelő szint. 2½ óra alatt szőke, 3 óra alatt szép fénylő gesztenye barna, 4½ óra alatt fekete hajszint kapunk. Az eljárás kissé komplikált ugyan, de az eredmény annál meglepőbb. Megfelelő idő eltével a massa lemosandó. Nagy előnye, hogy a festés nem kopik.

Sztrájk.

Megdöbbenve olvastam szaklapunk 10. számában, hogy tényleg foglalkozik szakegyletünk a sztrájkjal. Ugy látszik ők maguk sem tudják, mit akarnak. Mert mint hallom a vasárnapi munkaszünettel nincsenek megelégedve, szeretnének egész napi szünetet létrehozni, a mi nem is épen rossz: egész héten nem dolgozni, vasárnap ki sem nyitni az üzleteket, ehhez nagy uri fizetés. Mily pompás életünk lesz!

Igy gondolkozik szociális szakegyletünk vezetősége, elfelejtve azt, hogy azoknak magoknak sincs, kiktől követelni akarnak; már pedig tisztelt urak, a hol nincs, onnan sem kérni, sem követelni nem lehet.

Hanem igenis tenni kell valamit és pedig nemcsak a munkások javára, hanem első sorban iparunk javára, mert a mostani viszonyok között, bizony kevés azon munkaadók száma, kiknek több tiszta jövedelmük marad, mint amennyit egy-egy munkása keres.

Hogy tehát a munkás helyzete javuljon, okvetlen szükséges, hogy előbb a munkaadóén javulás álljon be.

Igen okosan tenné tehát a szakegylet vezetősége, ha magának tekintélyt akar szerezni, úgy dobja el a piros jelvényt, azzal együtt az élükön működő tandlert, ki nem ismeri a fodrászok helyzetét, s szervezkedjen oly irányban, mint lapunk 10. számában (Helyzetünk) című cikkem 3-ik pontjában fejtegettem. Mert iparunknál már csak ily irányu változás folytán állhat be javulás.

Meggyőződésből írom ezeket, mert én segéd társaimat igen jól ismerem, amennyiben ez irányban őket szervezni már szerencsém volt. Csak a szervezett tömeget elriasztották azzal, hogy örökösen vendéglőben fogadták, ennél fogva elkedvetlenedve s türelmet vesztve otthagyták a táborot. A szakegylet magánhelyiséggel rendelkezik, próbálja meg penditse meg ezen eszmét, én hiszem, hogy célt ér; csak a piros pántlikát ne mutassa, mert attól megvadul a fodrászsegéd mint a bika.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy mi nem valunk szociális elveket, de igen mi is munkások vagyunk, csak hogy nem leszünk soha véresszáju szociálisok, mint minőknek a szakegylet bennünket nevelni akar. És azért

biztosítom önöket, ha nem ezen egyedüli célhoz vezető irányban dolgozzák ki a sztrájkot, kisebbségben fognak maradni, mert bár alszik a haladó párt, de akkorra felébred és elnyomja az önök pártját.

A munkaadóink részéről is kívánatos volna, hogy e kérdéssel komolyan foglalkozzanak és munkásaikkal emberségesen bánjanak, tisztelet a kivételnek. A munkás nem élhet munkaadó nélkül, ép úgy van az megfordítva, és hogy e kettő együtt megférjen, szükséges a kölcsönös becslés és bizalom, mert a hol az hiányzik, ott megelégedés nem lehet.

Kétségbe vonom a temetési szónok beszámíthatóságát, ki azt mondja, hogy: a segédek zsirján hiznak főnökeink. Talán úgy gondolkozik tisztelt szónok ur, hogy főnökeink nem szoktak dolgozni és ha igen, úgy csak elkerülhetlen esetben, s így a segéd keresi a kenyeret. Elfelejtji azonban a tisztelt szónok ur, hogy ha az másként volna. maradna-e segéd oly üzletben a hol a főnök lehetőleg minden vendégét ő szolgálná ki? Azt mondanák rá, hogy nem lehet tőle keresni. Nagyon éhes mester.

Ez az tisztelt szaktársak és ismételten rámutatok a borraivaló rendszerre, mely iparunknál nagyon sok bajt okoz és még több nézeteltérést szül. Legyünk tehát rajta ne szünjünk meg annak üldözésével, a mig teljesen ki nem irtottuk.

Tehetősebb főnökök próbálják meg, előbb egyesek, írják ki a borraivaló törlését, fizettség meg a munkát a vendég által, a kik úgy is érzik a borraivaló rossz voltát s bizonyosan ujjongva fogadják a változást. A segédektől se féljenek, mert a jobb elemek szivesebben dolgoznak fizetésért, mint borraivalóért.

Legyünk rajta, hogy sztrájk nélkül is, lehetőleg legjobban intézzük el ügyünket.

Bechtold Miklós.

Állami költségvetés.

A folyó évre szóló állami költségvetésnek az ipart érdeklő néhány főbb tételeiről akarunk megemlékezni azon rovatokról, a melyek az ipart legközelebbiről érdeklik és az indokolásnak azokat a részeit is, a melyek Hieronymi iparpolitikáját megvilágítják:

Ipari és kereskedelmi szakoktatás.

Az 1903. évre e címen megszavazott 1.832,547 Kval szemben az 1904. évre 1,889.459 K tehát 56.912 Kval több van előirányozva.

Az előirányzott összegből esik 1,689.459 K a rendes és 200.000 K a rendkívüli kiadásokra.

Az előirányzat számszerű részének megokolása után jelzi a miniszter legfőbb vonásaikban azokat az irányelveket, melyek szerint az ipari szakoktatást vezetni, illetőleg vezetését irányítani szándékozik. Az indokolásnak ez a része így szól:

Teljes elismeréssel a hazai ipari szakoktatás által eddig elért eredmények iránt, azok elfogulatlan bírálatánál nem zárkozhatom el annak beismerése elől, hogyha ipariskoláink követtek is eddig és követnek is gyakorlati irányt, sőt ebben messzebb mentek, mint a külföldi iparoktatás, ez a gyakorlati irány még mindig nem domborodik ki eléggé az iskolák szervezetében és eredményeiben. Még mindig több ezekben az iskolákban az elméleti és rajzbeli oktatás, mint amennyire az ipari életben mű-

Eredeti ROXO borotvák és élfínomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nál kaphatók.

ködő ezen színvonalu ifjuságnak szüksége van, minek következménye azután az, hogy az iskolából kikerülő ifjuság nagyrésze inkább az irodai, mintsem a műhelyi alkalmazást keresi, másrészt a műhelyi életbe lépve, az első időben még nem bír elég gyakorlattal és kézügyes-séggel arra, hogy azonnal keze munkájával biztosíthasson magának tisztos megélhetést. Igaz, hogy magasabb intelligenciájánál és az iskolában nyert képzettségénél fogva néhány hónap múlva megszerezve a hiányzó gyakorlatot is, a műhelyeknek minden tekintetben kiváló anyagává válik, ámde a legkevesebb műhely vállalkozván arra, hogy ezt az átmenetet nyújtsa az iskolát végzett ifjuságnak, sőt annak következtében maga az iparoktatás intézménye is tévesen, ítélte meg magukat az iskolákat kell úgy szervezni, hogy növendékeiknek erre az átmenetre szükségük ne legyen, illetőleg az iskolákból, mint teljes gyakorlattal bíró, közvetlen kenyérkeresetre képes iparosok kerüljenek ki.

Ennek elérhetése céljából át kell szervezni úgy a felső ipariskolákat, mint az ipari szakiskolákat, még pedig az elméleti oktatás anyagának csökkentésével és ezzel szemben a műhelybeli munka növelésével, a minek közvetlen következménye az is lesz, hogy az ipariskolai ifjuság mai túlzott igényei csökkentetni fogjak.

A kézműves-iskoláknál még messzebb kell menni a szervezeti módosításoknál, amennyiben ezeket közvetlenül az ipari termelés szolgálatába kell bocsátani.

Ezeket a szervezeti változtatásokat — melyekre nézve a részletes előmunkálatok folyamatban vannak — részben már az 1904—1905. tanévvel, tehát 1904. őszén foganatba szándékozom venni, minek következtében magában a költségvetésben is lényeges változások fognak jövöben előállni; nevezetesen a személyi járandóságok csökkentésével inkább a dologi kiadások fognak emelkedni, de lényegesen fognak egyúttal az ipartermékek értékesítéséből származó bevételek is emelkedni.

További, igen lényeges fejlesztést tartok szükségesnek iparoktatásunk szervezetében abban az irányban is, hogy a gyakorlatban működő felnőtt iparosok, mesterek és segédek gyakorlati irányu továbbképzéséről nagyobb mértékben kell gondoskodni, mint a hogy eddig történt. Az iparoktatás legnagyobb kihatással az ipar fejlődésére abban a vonatkozásban van, amelyben a gyakorlati iparosokat képezi ki jobban, kiknek illetően képzése közvetlen nyilvánul meg az iparban. Ez irányban történtek már intézkedések eddig is, az egyes iskolákon rendezett továbbképző tanfolyamok igen biztató eredményeket mutatnak, úgy, hogy ez irányban most már nagyobbarányu intézkedéseket tehetünk, illetőleg iparunk fejlődése érdekében kell tennünk.

Ipari és kereskedelmi célok.

Rendes kiadások címén az 1903. évre engedélyezett 3,344.545 koronával szemben az 1904. évre 3,829.630 korona irányoztatott elő, vagyis 485.085 koronával több mint az előző évben.

Ezen többletből esik az iparfejlesztésre 500.000 kor., az ipari és kereskedelmi ösztöndíjakra 85 kor., a munkásvédelemre 60.000 kor., míg az átmeneti kiadásoknál 75.000 koronával kevesebb irányoztatott elő.

Az így 3,839.630 koronával előirányzott cím következőkép oszlik meg: «Kereskedelmi Múzeum» 175.750 kor., «Iparfejlesztés» 2,800.000 kor., «Belkereskedelem» 130.000 kor., »Külkereskedelem» 485.000 kor., «Ipari és

kereskedelmi ösztöndíjak» 13.880 kor., «Munkásvédelmi ügyek» 150.000 kor., «Átmeneti kiadások» 75.000 kor.

Iparfejlesztés.

Az 1903. évre megszavazott 2,300.000 koronával szemben ez a rovat 500.000 korona emelkedést mutat.

Noha remélhetőleg a beruházási törvényjavaslati an iparfejlesztési alap címén felvett 15 750.000 korona, az év második felében az iparfejlesztés céljaira rendelkezésre fog állani — mondja az indoklás — mindazonáltal emelni kellett ezt az előirányzatot is, mert az eddig iparfejlesztésre rendelkezésre állott összeg nagyobb része évek sorára előre le van kötve és annak csak csekély része vehető igénybe újabb ipartelepek létesítésére.

Az 1903. évre megszavazott 2,300.000 Kból az 1904. évre már 2,018.000 K lekötve lévén, ez évre mindössze 300.000 K áll rendelkezésre, holott az utóbbi évek átlagában csupán házi és kisipari, valamint ezekkel kapcsolatos egyéb ipari célokra évenként kerekén egy millió K szükséges, vagyis még az 500.000 Kval emelt előirányzat csupán ezekre a célokra is csak az ipari és kereskedelmi alap igénybevételével lesz elegendő.

A munkás-osztály erkölcsi megerősödésére vonatkozó intézkedéseket az ipartörvény revíziójával egyidejűleg és azzal kapcsolatosan szándékozom intézményileg biztosítani és arra is módot keresve, hogy az utóbbi időben annyira elterjedt, a munkaadók és ezzel az egész ipar ellen irányuló erőszakos eszközök igénybevétele megfelelő korlátok közé szoríttatassék. Mert ha kötelessége is az államhatalomnak gondoskodni a munkás-osztály helyzetének javításáról, viszont kötelessége az ipar védelmére a káros kinövéseket lehetőleg megakadályozni.

Az ipartörvény revizionális munkálatai — melyek keretében a nálunk függőben lévő legtöbb szociálpolitikai kérdés meg fog oldatni — folyamatban vannak és azok elkerülhetetlenül szükséges kondifikálási költségeinek fedezésére az átmeneti kiadások között be is allítottam az ez évre szükséges költségeket, míg úgy ennek, mint az egyéb ipari és munkásügyi törvényelőkészítésnek egyéb költségeit a munkásvédelmi rovatot fogják terhelni.

Az emberi test leírása.

— Irta: Dr. Dékány Rafael. —

1. Az ember testének alkotásra nézve különböző anyagu és alaku részekből (szervekből) áll s különböző műtétek végrehajtására van alkotva. Ezen szervek közül a csontok hozzá tartozó porcogókkal és szallagokkal (inakkal) együtt merev, szilárd, s minden részben nagyon mozgékony vázat, csontvázat képeznek, mely minden részben támaszul szolgál az egész testnek, részben a test nagyobb üregeiben (koponya, mell és hasüregeiben) levő tágas értelemben vett zsigerek védszeréül szolgál. A csontokon kívül vannak az izmok, (hus) továbbá a vastagabb vagy vékonyabb csövekből alkotott összefüggő edényhálózat (edényrendszer) és egy fehér szálakból szövött ideghálózat, (idegrendszer), melyet majd minden részben feltalálunk a testben; a test felülete kívülről a külbőrrel, a belső üregek falai pedig tokhártyával vannak fődve s mindenik szerv többé vagy kevéssé körül van véve köt vagy sejtszövettel.

2. Az emberi csontváz 213 különböző csontdarab-ból áll, melyek egymásközt vagy szilárd, mozdithatatlan

Eredeti ROXO borotvák és élfínomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nál kaphatók.

embernek is dus hajfűrtökkel betakart üstöke lesz. Aki nem akar hitelt adni a derék Tsin-Ching-Chungnak, maga is megpróbálhatja. Jó étvágyat!

Figyelmeztetés. A vidéki szaktársakat értesítjük, hogy a testületi elhelyező osztály a vidékre való elhelyezést beszüntette. Leghelyesebb ha a vidéki szaktársak az állami munkaközvetítő intézethez fordulnak segédért.

Szerkesztői üzenetek.

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ig bezárólag küldendők be. Kéziratok nem adatnak vissza.

A szerkesztőség értesíti mindazokat, kik bármiféle ügyükben hozzá fordulnak, hogy levelükhöz válaszbélyeget mellékeljenek, mert különben a legnagyobb sajnálatunkra kérésüknek nem tehetünk eleget, mert e rovatunkban nincs annyi hely, hogy privát ügyekre is válaszolhassunk. A türelmetlenkedőket pedig kérjük, hogy legyenek türelemmel, mert bizony némely kérdés annyi utánjárást igényel, hogy legjobb akaratumk mellett sem válaszolhatunk rögtön. Azok pedig, kik személyesen óhajtanak a szerkesztőnkkel beszélni, szívesen rendelkezésére áll naponta 2-től 4 óráig. Egyéb elfoglaltsága miatt csak ez időkből tessék őt felkeresni. — Hirdetések ügyében, vagy a lap reklamációjával pedig a kiadóhivatalhoz (Vörösmarty-utca 17.) kell fordulni.

B. V. Losonci-utca. Csikos Ferenc IV. ker., korona-herceg-utca 7. szám alatt lakik.

K. Budapest. A lábizzadás ellen legbiztosabb szerek a következők: vegyünk a gyógyszer-tárban két gramm tannint, oldjuk fel 400 gramm alkoholban és az izzadó helyeket minden reggel ecseteljük be vele.

Igen kitűnő szer a tannoform. Vegyünk a gyógyszer-tárban 20 gramm tannoformot. Ez egy por. Mielőtt el-kezdjük használni, a lábat jól meg kell mosni és szárazra kell törölni. Minden reggel tisztára mosott harisnyát kell felvenni. Ebbe a harisnyába bele kell hinteni a port és a láb ujjai közé is kell hinteni. Ezután nem szabad a lábat lemosni. Ekkor a láb az izzadó helyeken néhány nap múlva megbarnul, sőt megfeketül. 10—15 napig most a behintéssel szünetet lehet tartani. Azután tisztasági szempontból újra le kell mosni a lábat s a porhintést előlről kell kezdeni. Ha a bőr lobos, gyuladós, sebes, akkor a tannoform használata előtt azt meg kell gyógyítani. Az, hogy a lábizzadás megszüntetése betegséget okoz, csak babona és mese.

Egy jobb fodrász üzlet 2000 koronáig megvételre kerestetik. Cim Grász Antal VIII., Baross-utca 121. szám.

A budapesti fodrászsegédek betegsegélyző-pénztár orvosainak névjegyzéke.

Kezelő orvosok:

Pesti oldalon:

Dr. Sebők Zsigmond VI., Teréz-körut 17. sz.

Dr. Dolecsko János, VIII., Fh. Sándor-utca 28. sz.

Dr. Glass Rezső VII., Sip-utca 16. szám.

Dr. Csányi Aladár, VII., Baross-tér 2. szám.

Dr. Cseley József, IX., Üllői-ut 79. szám.

Dr. Ertl Géza, VIII., József-körut 55. szám.

Dr. Fabry Agoston Baross-uta 96.

Dr. Szinessy József, VIII., Mária-utca 20. szám.

Dr. Pollitzer Alfréd, V., Mérleg-u. szám.

Dr. Ungar Imre VI., Teréz-körut 30.

Dr. Kálmán Mór, VI., Teréz-körut 37.

Dr. Varga Géza, VI., Andrassy-ut 6. sz. Rendel d. u.

3—4-ig.

Dr. Waldmann Fülöp VIII., Aggteleki-utca 2. sz.

Dr. Fülöp Jakab Gyula, IX., Viola-utca 11. sz.

budai oldalon:

Dr. Stipanics Elek I., Krisztina-tér 7. szám.

Dr. Steiner Károly, II., Zsigmond-utca 5. szám.

Dr. Berger Lipót, III., Mókus-utca 14. szám.

Dr. Marberger Sándor, VII., Damjanich-utca 23.

Kőbányai orvos:

Dr. Spitz Mór, X., Liget-utca 1. szám.

Ellenőrző orvosok:

I., II., III., V. és VI. kerületek részére:

Dr. Bauer Károly, VI., Gyár-utca 43. II. em. Rendszeren 2—3 óráig, ünnep és vasárnapokon 8—9 óráig;

V., VII., VIII., IX., és X. kerületekre:

Dr. Drechsler Dezső IV., Várház-körut 8. sz. rendel. d. u. 3—4 óráig, vásár- és ünnepnapokon reggel 8—9 óráig.

Fogorvosok:

A pesti oldalon:

Dr. Grosz Sándor, Károly-körut 7. sz.

Mezey Péter, Múzeum-körut 21. szám, II. emelet.

Junger József, VIII., Röck Szilárd-utca 11. szám.

A budai oldalon:

Dr. Kohn Dániel, II. ker., Fő-utca 7. szám.

Van szerencsém a t. Szaktárs urak b. figyelmeibe ajánlani

illatszer, szappan, acél és kefe-áru raktáramat.

KIVOVITS KÁROLY

fodrász

Teréz-körut 44. szám.

Ugyanott szép berendezés üzletátalakítás miatt olcsón eladó.

A kisbirtokosok által sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és raffiás eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyónilag szavatolt fajtisza, I-ső rendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, legjobbakkal és legmegbízhatóbbakkal bizonyultak! — Minden nagy hangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizált, előhajtásos oltást messze felülmúlunk! Chasselas, Muskotály és más legkiválóbb csemege-fajokból összeválogatott I-ső rendű

lugasgyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jóságáért felelősség vállalatik.)

1. Kisösszeállítás 15 darab . . . 5 kor.

2. Nagyösszeállítás 30 darab . . . 10 kor.

a) **Borfajok:** Amerikai riparia portalis alanyon oltott, gyökeres fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: 1000 drb 200 K., 100 drb 22 K., 10 drb 2 K. 50 fillér.

b) **Csemegefajok:** Árak tavaszi szállításra értendőek: 1000 drb 220—240 K., 100 drb 25—30 K., 10 drb 3—5 K.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes: Szőlőkirály (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26 százalékos cukor- és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a maderához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbéli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A jövő szőlészeti kincse. Mindenütt megtrem egy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő biztosan jól megforradott rendkívül tartós, szívós zöldhajtása 1—2o hideget is kibíró korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva megérdemli, hogy kertjeinkben bárárdákon kerítések és házaink fala mellett s minden egyéb nem használható helyeken mint

szőlőlugas tenyésztessék

100 drbból álló lugasgyűjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

BORKIRÁLY! MINTABOR 2 KORONA. DELAWARE!

Riparia portalis-telepek! Nagymennyiségű riparia-eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok! Palaczkokban, ugyanint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvét mellett mintabort küld: **Az Érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint országos hirdelési kalauz.**

S z é k e l y h i d (B i h a r m e g y e)

Első és legrégibb német
MŰ ES BERETVA KÖSZÖRŰLDE
JOSEF HELLER. MÜNCHEN

Rumfordstrasse 1/a.

Legnagyobb raktár legjobb saját holköszörülésű
valódi angol beretvákban

Sz.	K. fill.	Sz.	K. fill.
1 Széles fekete nyéllal	2 15	13 Bengall 1/2 széles	2 15
2 1/2 széles "	2 15	15 Bengall 1/2 széles ff	3 15
3 Széles finom fekete "	2 60	43 Bengall koszorúval 3/8" sz.	3 30
4 1/2 széles "	2 60	18 Pfeifen 1/2 széles ff	3 —
6 1/3 széles ff	3	31 Jos. Elliots 1/2 széles	2 10
7 Széles ff lapos nyél	3 60	14 Jos. Elliots 1/2 széles ff	3 —
8 1/2 széles ff "	3 60	38 S. Pearson & Cie. 1/2 széles	2 40
9 Széles ff "	4 15	19 S. Pearson & Cie. 1/2 " ff	3 10
10 1/2 széles ff "	4 15	48 Johnson 7 csillag	2 15
11 Wiener Schaberl	3 —	34 Johnson 7 csillag ff 1/2 szél.	3 20

Köszörülési árak:

	K. fill.		K. fill.
Berotva, uj él köszörülése	60	Beretva, uj, vastag, ho-	1 —
» francia	60	moru	— 40
» homoru köszörülés	70	Minden olló	— 25
» vastag vagy kicsorbult homoru	85	» uj csavar	1 20
		» hajvágógép	—

Valamennyi uj beretva francia köszörüléssel is szállítatik, a régi beretvák, hajvágó ollók és hajvágó gépek köszörülése legrövidebb idő alatt és legpontosabban eszközöztetnek

Valódi francia hajvágó ollók legfinomabb „Pierron“ jegyűek 4 kor. 15 fill.-től feljebb. Német haj és csipetű ollók, úgy mint mindennemű haj- és szakállvágó gépek.

Sárga és zöld lezuhó kövek, lezuhó szijak, valamint különféle fodrász eszközök. Teljes üzleti berendezések.

Elsőrangú mintaterem saját házában.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Solingeni aczélárugyár „Hyäne“

Főraktár: Ausztria és Magyarország részére
Meixner M. Kolozsvár.

A t. fodrász és borbély urak részére gyártmányait a legszigorubb nagybani gyári áron szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

FLASNER LAJOS

Első magyar villanyerőre berendezett borotva homoru köszörüldéje és aczél áru raktára

Budapest, VIII., József-körut 17.

Van szerencsém a tisztelt borbély és fodrász uraknak b. tudomására adni, hogy aczél áru raktáramat sokkal megnagyobbítottam, ennek folytán a legfinomabb angol borotvákat tartom raktáromom, melyek saját műhelyember lesznek köszörülve. Ára drb.-ként 2.80 fill.-től kezdve felfelé Haj- szakáll-vágó ollók, melyek a legfinomabb aczélból készítve és kéz által kovácsolva vannak, melyek a leghiresebb angol, francia és solingeni gyárakból vannak raktáromon.

Azon kívül raktáromon tartok mindenféle legjobb haj- és szakáll vágó gépeket, ugymint Bariquand & Marre, Juwel, Comfort, Ideál, Koh-i-nor, Atlasz és Dalila. Az említett Dalila haj- és szakállvágó gép, melynek Bariquand & Marre a gyárosa és a legutóbbi találmánya és jelenleg a legjobb és a tisztelt borbély- és fodrász uraknak legjobban ajánlom, azért, mert a Dalila gép könnyű járása által munkaközben az ember kezét nem fárasztja.

Nagy választék belgai olaj fenő kövekben, úgy mint fenő szijak (gurtai), köröm csipő, köröm reszelő, stb.

Minden nálam vásárolt szerszám jó minőségéért jót állók, a meg nem felelőt vissza veszem és kicserélem.

A legújabb haj- és szakáll-vágó gép köszörülő gépet kaptam, melylyel azon célt értem el, hogy ezentúl a haj- és szakáll vágó gépeket olcsóbban jobban és gyorsabban tudom köszörülni.

Köszörülési árak:

Egész homoru	1.20 fill.	Hajvágó olló	50 fill
Fél homoru	1.20	Szakáll vágó olló	50
Francia	1.20	Haj vágó gép	80
Berotva uj él	— .60	Szakáll vágó gép	80

Fodrász segédek állás elnyerésre ajánlatnak, úgy helybeni valamint vidékre, tekintettel nagy ismeretségemre.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hol nyomtatja bérletjegyeit?

A „FODRÁSZ UJSÁG“

kiadóhivatalában

VII., Vörösmarty-utca 17.

mert itt a mellett, hogy lapunk kiadóhivatalát támogatom, még jelentékeny árkedvezményben is részesülök.

Készítenek itt minden
egyéb nyomtatványt is.

AZ A LEGJOBB ÉLŐ BOROTVA
DAS BESTE SCHÄRFESTE RASIRMESSER

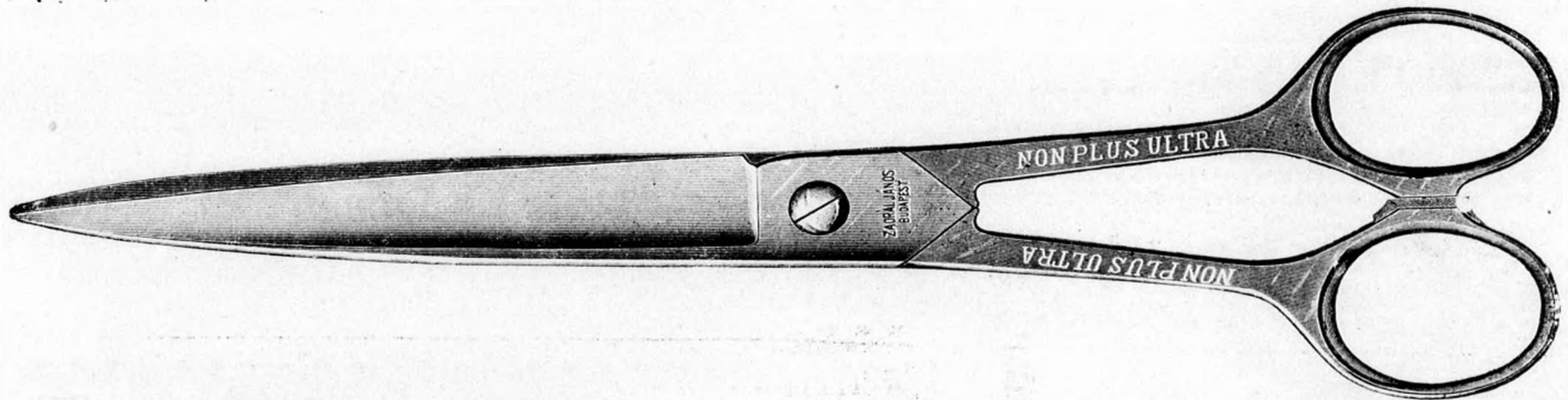
Zsador János
BUDAPEST,
VIII. ker. Baross-utca 1.

1850 MAGY. VILÁNY ERŐRE BERENDEZET BOROTVAHOMORÚ KÖSZÖRÜLŐ MŰHELY
ÉS SAJÁT GYÁRTMÁNYÚ ACZÉLÁRÚK RAKTÁRA.
Gyáriaktár, a legjobb Angol Német, Francia, és Svéd aczélárúkból.
Szabadalmak tulajdonosa, Magy. kir, Francia, Német birodalmi mintavédjegy,
és Osztr. szab.

Erste ungarische Rasirmesser hohlschleiferei mit electrischen betriab.
Lager von SELBST erzeugten Stahlwaaren. und Fabriks Lager
aus den besten Englischen, Deutschen, Französichen u. Swedischen Stahlwaaren.
Inhaber von K. Ung. Üstr. patente u. Deutschen Reich musterschutz.

Képes árjegyzékkel
kivánatra ingyen és bérmentve
szolgálók.

Kitüntetve a párisi világkiállitáson 1900.
ezüst érem.

Ezennel van szerencsém tisztelt vevőimnek szives tudomására hozni, hogy üzletemet, 1903. nov. 1-től Baross-utca I. sz. alá helyeztem át, ezen alkalommal tisztelt vevőimnek a hozzám való bizalomért köszönetem nyilvánítom. Szigoruan ragaszkodom eddigi elvemhez, mely szerint csak jó és kiváló minőségű árukat bocsátok forgalomba Különösen felhivom becses figyelmüket, az általam feltalált **Non plus ultra hajvágó ollóra**, melyeknek a foggantyujok gummi betéttel vannak ellátva és a csattanás ki van zárva teljesen zajtalanul működnek.

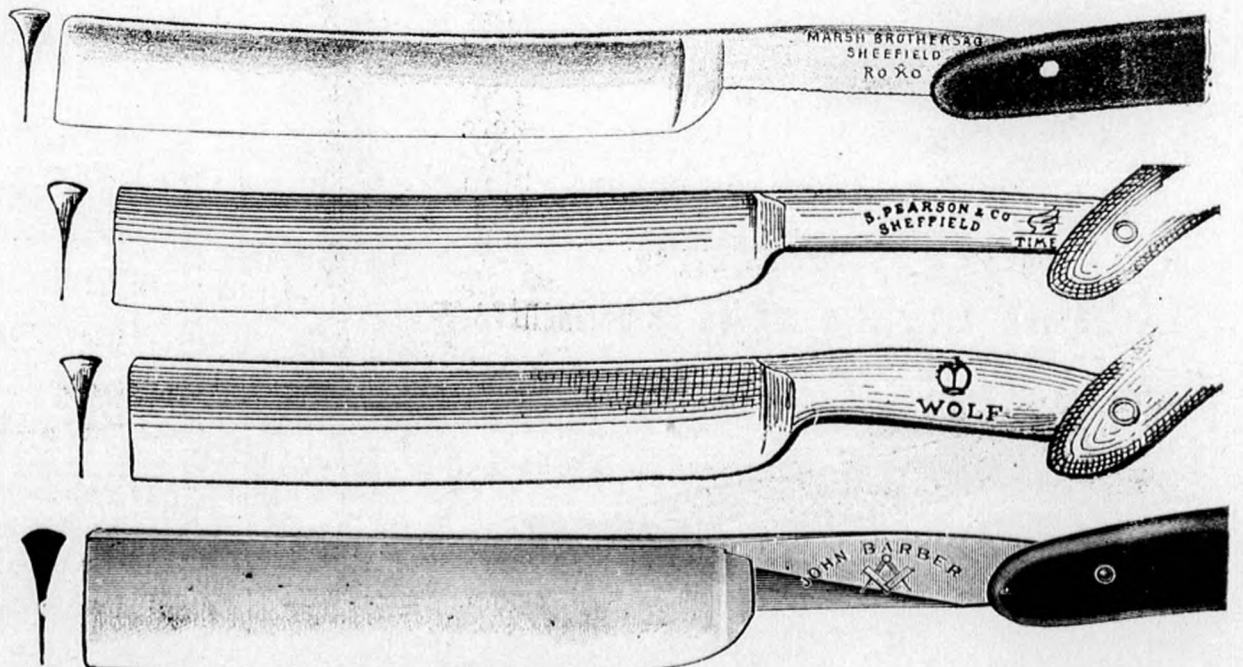
Árak :

18 cm. 3 K. 60 fill.	20 cm. 5 K. — fill.
18 1/2 » 4 K. — »	21 » 5 K. 60 fill.
19 » 4 K. 40 »	

Továbbá az eredeti angol **Roxo borotvákra** melyek különleges acélból vannak készítve, igen könnyen megfenhetők tiszta él tartók 3/8 keskeny 4.40 kor., 4/8 1/2 keskeny 4.80 kor. 5/8 fel széles 5 kor., 6/8 egész széles 6 kor.

Midőn a tisztelt vevőimet az ujonnan berendezett üzletem és különféle cikkekben megnagyobbított raktáram megtekintése végett felhivom becses jó indulatába magamat ajánlva

Kiváló tisztelettel
Zsador János.

Az összes fent ábrázolt borotvák saját műhelyemben vannak köszörülve, használathoz egész készen fenve, darabonként francia élű 3/8 keskeny 3 kor., félkeskeny 1/8 3 kor. 20 fill., 1/2 széles 3/8 3 kor. 40 fill., ugyanazok félhomorú vagy egész homorú éllel 3/8 keskeny 3 kor. 20 fill., 4/8 félkeskeny 3 kor. 40 fill., 5/8 fél széles 3 kor. 60 fill., 6/8 széles 4 kor.